

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.

- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
 - 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander

- antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 42 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van twee punten voor het geheel van de open vragen.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

Bakken voor knallen

1 maximumscore 1

inkomen in natura

2 maximumscore 2

voorbeelden van een juist antwoord:

- winst
- rente
- pacht
- huur
- dividend

per goed antwoord

1

3 B

4 C

5 D

6 B

Duurzame energie

7 maximumscore 1

voorbeeld van een juist antwoord:

aantrekkelijker: Door de hoge olieprijs worden de hoge winningkosten weer terugverdiend (en kan toch winst worden behaald.)

8 maximumscore 1

voorbeelden van een juist antwoord:

- zonne-energie
- waterkracht
- bodemwarmte
- biomassa

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

9 maximumscore 2

	juist	onjuist
Duurzame energiebronnen blijven ook op de lange duur beschikbaar.	X	
Duurzame energiebronnen zijn altijd duurder dan andere energiebronnen.		X

per juist gezet kruisje

1

10 maximumscore 2

	juist	onjuist
Olie en steenkool raken op.	X	
Olie en steenkool zijn erg vervuilend.	X	

per juist gezet kruisje

1

11 maximumscore 1

voorbeelden van een juist antwoord:

- minder afval/vervuiling produceren
- afval beter scheiden/verwerken

12 maximumscore 1

voorbeeld van een juist argument:

- Ja, want zonder subsidies blijven mensen traditionele energie verbruiken.
- Nee, want de duurzame energie wordt vanzelf aantrekkelijk, omdat de traditionele energievormen steeds duurder zullen worden.

Opmerking

Alleen als na een mening een juist, bijpassend argument volgt, mag een scorepunt worden toegekend.

Een antwoord waarin sprake is van een afwijzing van subsidiëring, omdat dat geld kost, fout rekenen.

Auto's zijn duur!

13 D

14 maximumscore 1

voorbeeld van een juiste berekening:

$$0,85 \times 25.000 \text{ km} = 21.250 \text{ km}$$

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

15 maximumscore 1

	juist	onjuist
De benzineprijs is in procenten meer gestegen	x	
dan het aantal kilometers in procenten is gedaald	x	

16 maximumscore 1

voorbeeld van een juiste berekening:
 $(18.000 \text{ km}/100 \text{ km}) \times 6 \text{ liter} = 1.080 \text{ liter}$

17 maximumscore 1

voorbeeld van een juiste berekening:
 $24.000 \text{ km} \times \text{€ } 0,05 = \text{€ } 1.200$

18 maximumscore 1

- voorbeelden van een juist antwoord:
- De trein is rustiger.
 - In de trein kan je werken.
 - Dat vinden mensen gezellig.
 - Dat is beter voor het milieu.
 - Dan heb je geen parkeerproblemen.
 - Dan heb je geen files.

Wel of geen plasma-TV?

19 maximumscore 2

	juist	onjuist
Paco's behoefte aan een plasma-tv is een basisbehoefte.		X
Vera's behoefte aan een winterjas is een basisbehoefte.	X	

per goed gezet kruisje

1

20 D

21 maximumscore 2

	sparen	lenen
Het product wordt na enige tijd goedkoper.	X	
De consument wil voor het product in totaal zo min mogelijk betalen.	X	

per goed gezet kruisje

1

22 C

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 maximumscore 1

	Maatregelen van de overheid.		
Consumptiegoederen	Heffing	Subsidie	Voorlichting
Plasma-tv	X		
Openbaar vervoer		X	
Drinkwater			X

Opmerking

Alleen als alle drie kruisjes goed zijn gezet, 1 punt toekennen.

24 maximumscore 1

voorbeelden van een juist antwoord:

- De apparaten moeten voor hergebruik worden ingeleverd.
- Om te voorkomen dat de apparaten bij het gewone afval worden gezet.

De mp3-speler van Jaap

25 B

26 A

27 A

28 maximumscore 2

voorbeeld van een goed antwoord

De Scandisk,

- want die scoort (bijna overal) het hoogste 1
- en heeft een relatief lage prijs. 1

Opmerking

Als De Scandisk genoemd wordt, zonder een juiste verklaring, geen punten toekennen.

29 C

30 maximumscore 1

voorbeelden van een juist antwoord:

- Hij kan onmiddellijk de mp3-speler kopen.
- De mp3-speler kan duurder worden.
- De mp3-speler was in de aanbieding.
- Hij betaalt geen/minder rente.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Metten is weten

- 31 maximumscore 1**
 voorbeeld van een juist antwoord:
 Er worden meer elektrische apparaten gebruikt.
- 32 maximumscore 1**
 voorbeeld van een juiste berekening:
 $3350-3250/3250 \times 100\% = 3,1\%$
- 33 maximumscore 1**
 voorbeeld van een juiste berekening:
 $0,17 \times 3350 \text{ Kwh} = 569,5 \text{ kWh}$
- 34 maximumscore 1**
 voorbeeld van een juiste berekening:
 $\text{€ } 25/\text{€ } 0,20 = 125 \text{ kWh}$
- 35 A**
- 36 maximumscore 1**
 voorbeelden van een juist antwoord:
- Er is dan zekerheid wat betreft de uitgaven.
 - Er zijn dan geen prijsschommelingen.
 - De uitgaven kunnen beter gepland worden.
 - Als ze prijsstijgingen verwachten.

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 30 mei naar Cito.